

JAN CREMER
NR. 5 *krant* 1983

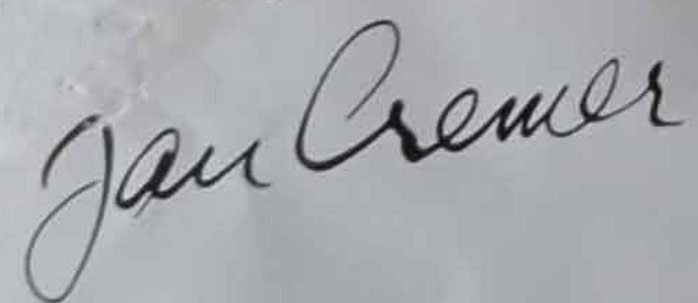
JAN CREMER
HONGGAARS
ARCHIEF

*met vriendelijke groet
van de
050099*

JAN CREMER HONGGAARS ARCHIEF SERIE 82-83

Allereerst wil ik mijn lezers en lezeressen, mijn vrienden en bekenden vanaf deze plaats een heel goed 1983 toewensen. Daarnaast hoop ik dat deze krant er toe bijdraagt een overzicht te schetsen van één van de activiteiten waarmee ik mij de laatste jaren heb bezig gehouden: het uitgeven van Hongaarse literatuur. Ik heb geprobeerd om met deze eerste serie JAN CREMER HONGAARS ARCHIEF een zo compleet mogelijk overzicht van de Hongaarse literatuur te bieden. De 23 delen zijn nu op de markt, en ik hoop dat u met het zoveelste en interessezame deel kunt lezen, als ik dit heb gedaan. Moge het jaar 1983 u de Uwen goedgezind laten worden. Het is mijn jaar, mijn jaar zijn waarin de Hongaarse literatuur in Nederland haar grote doorbraak heeft gemaakt.

Met vriendelijke groet,

KOLOFON

JAN CREMER KRANT
 Opgeslacht 1967

Informatiekrant Januari 1983/nummer 5
 4 pagina's

Hoofdredacteur Jan Cremer, New York
 Samenstelling en vormgeving: Jan Cremer, Babet Sijmons, Marius van Leeuwen, Amsterdam

Uitgever
 Loeb, uitgevers B.V.
 Amsterdam

Met dank aan
 ARTISJUS, Boedapest, CORVINA ARCHIV,
 Boedapest, KULTURA, Boedapest,
 NATIONAL BIBLIOTHEK SZÉCHENYI, Boedapest,
 STICHTING VERTALINGEN, Amsterdam

REDACTIE-ADRES
 Jan Cremer Krant
 Postbus 32400
 1001 GK Amsterdam

COPYRIGHT
 © 1983 CINCLTD.C.I.

HONGAARS ARCHIEF

De nauwe verbondenheid van Jan Cremer met Hongarije is voor zijn trouwe lezers zeker niet nieuw, opgevoed door een Hongaarse moeder, sprak en las Jan Cremer in zijn vroege jeugd hoofdzakelijk Hongaars. Jan Cremer koesterde altijd de wens om eens een uitgeverij te beginnen die zou starten met Hongaarse boeken. Met JAN CREMER HONGAARS ARCHIEF presenteert Jan Cremer een aantal belangrijke boeken uit de Hongaarse literatuur. Op enkele werken na is de Hongaarse literatuur, hoewel toonaangevend in de landen van het Oostblok en op een belangrijke plaats in de wereldliteratuur, in Nederland tot nu toe vrijwel onbekend gebleven. Jan Cremer heeft zich tot taak gesteld dit te veranderen en de Hongaarse literatuur onder een zo groot mogelijk publiek te brengen. JAN CREMER HONGAARS ARCHIEF presenteert in nieuwe, complete en ongekunde vertalingen de hoogtepunten uit de roemrijke historie van de Hongaarse literatuur, van vroeger en nu. Van klassieke meesterwerken die wereldroem vergaarden tot hedendaagse kritisch-realistische proza. Van populaire avonturenromans tot beeldrijke historische werken. Van dramatische oorlogsverhalen tot fel-realistische karakterschilderingen van het Hongaarse boerenleven. De kleurrijke historie van het land der postas en wilde paarden. Over oorlog en opstand. Over strijd-lustige krijgers te paard, afstammelingen van de Mongolen. Over de strijd tegen de Turkse bezetter. Over Hongarije in de Tweede Wereldoorlog. Over de volksopstand van 1956.

Fragmenten uit *flaptekst* - april 1980

Jan Cremer zal jaarlijks een reeks van tenminste zes titels van werken uit de Hongaarse literatuur samenstellen voor publicatie in het Nederlands taalgebied. Deze serie zal als imprint voeren JAN CREMER HONGAARS ARCHIEF. Als samensteller zal JC de titels zoeken en bijbrengen, manuscripten en vertalingen lezen en nakijken, eventueel corrigeren, onderhandelingen voeren met schrijvers en uitgevers in Hongarije, contact houden met vertalers en de vertalingen op de voet volgen. Samensteller zal regelmatig rapport uitbrengen aan de Nederlandse uitgever. Voorts zal JC de boekverzekering en omslagen voor JCHA voor zijn rekening nemen, voor de inleidingen en flapteksten zorgen, alsmede de promotie en publiciteit rond de serie op zich nemen.

Uit overeenkomst met uitgever - juli 1978

Op 1 september 1978 is het begin gemaakt om de serie JCHA te organiseren. In verband daarmee zijn verschillende besprekingen gevoerd. Onder meer op de Hongaarse ambassade in Den Haag, en ten kantore van de 'Stichting ter bevordering van de vertaling van Nederlandse letterkundig werk' in Amsterdam, met de directeur de heer Joost de Wit.

In de maand oktober zijn besprekingen gevoerd ten huize van de ambassadrice van de Magyaarse Volksrepubliek, mevrouw Anna Bébrits, in het bijzijn van Joost de Wit. Deze was net teruggekeerd van de Frankfurter Buchmesse, waar hij contacten heeft gelegd met verschillende vertegenwoordigers van Hongaarse literaire uitgeverijen, daar aanwezig. Onder meer met Artasjus, het Hongaarse staatsagentschap voor literatuur, theater en muziek. Artasjus zal ons zo spoedig mogelijk lijsten doen toekomen van de aanwezige titels in hun fonds, alsmede al het mogelijke materiaal over Hongaarse literatuur. Artasjus wijst erop dat het volgende jaar (1979) een groot aantal Hongaarse boeken op de markt komt in de grote talen (Frans, Duits en Engels) die voor het JCHA-project interessant kunnen zijn. Dit heft dan meteen het probleem op om de, in eerste instantie, uitgekozen titels door Hongaars-spreekende lezers te laten beoordelen.

Van de Hongaarse ambassade werd een groot aantal literaire tijdschriften en periodieken, alsmede vakliteratuur verkregen. Onder meer THE NEW HUNGARIAN QUARTERLY, de jaargangen 1977 en 1978, die inzicht verschaffen wat er momenteel op de Hongaarse literaire markt is. Ook de HUNGARIAN BOOK REVIEW, jaargangen 1973 tot en met 1978, worden doorgenomen. Titels die interessant lijken worden ter lezing aangevraagd. De Hongaarse Ambassadrice Anna Bébrits, zelf ex-journaliste en met verschillende publicaties op haar naam, is zeer op de hoogte met de literatuur van haar land, klassiek en modern, is ten zwaerste in het JCHA-project geïnteresseerd en geeft waardevolle aanwijzingen.

Voorts zijn in november een groot aantal boeken uit Hongarije aangekomen en ter lezing genomen door de verschil-

lende 'lezers'. De Engelse en Duitse vertalingen neem ik zelf mee naar New York om te lezen. Van de Hongaarse werken krijg ik een korte inhoud. Naar aanleiding daarvan zal ik beslissen of er stukken moeten worden vertaald. Voordat de definitieve vertaalopdracht de deur uitgaat.

Om een zo breed mogelijke opzet te maken moeten waarschijnlijk bezoeken gebracht worden aan de verschillende Buchmesses. Sophia (Bulgarije) en Belgrado (Joegoslavië) zijn de eerstkomende waar ook de Hongaren weer sterk vertegenwoordigd zullen zijn. Ik stel voor deze plaatsen te bezoeken, om door te nemen wat er op de markt is en eventuele overeenkomsten af te sluiten. In ieder geval zal ook de Buchmesse in Frankfurt, najaar 1979, bezocht moeten worden om de titels aan te vullen. In ieder geval moet begonnen worden met de introductie van JCHA rond de Boekenweek, in een langzame publiciteitscampagne. De boeken moeten zichzelf 'dragen'. Het is geen project waaraan publicitaire stunts verbonden kunnen worden. Ik denk dat we meer moeten denken aan een uitvoerige, maar vooral sobere, advertentiecampagne.

Aangezien er nogal wat interesse blijkt op te komen voor kunst- en literatuur uit de Oostbloklanden (men bekijkt de plotselinge opkomst van Poolse literatuur en kunst in Amsterdam alleen al) is voorzichtigheid geboden en er moet dan ook niet te uitvoerig over de plannen met JCHA gesproken worden.

Om de trage gang van zaken en een langdurende correspondentie te vermijden (een punt waar het oostblok berucht om is) lijkt het mij zinvol om in een verder stadium regelmatig bezoeken aan Hongarije af te leggen. Ik kan dan ter plaatse de schrijvers en uitgevers spreken en contracten afsluiten.

De kosten van de vertalingen worden hoger dan geschat. Dat lijkt mij redelijk temeer daar er geen grote markt van Hongaars-Nederlandse vertalers bestaat en wij te maken krijgen met uiterst vakkundige mensen die zich voor deze opdrachten maandenlang moeten vrijmaken. Het is wel zaak dat ondanks de hoge vertaalkosten, de boekenprijs zo laag mogelijk - dus toegankelijk voor iedereen - blijft. Dr. Antal Sivirsky heeft toegezegd om de vertaling van Mikszáth op zich te nemen. Mikszáth moet in elk geval in de reeks.

In verband met de vormgeving van JCHA zal ik veel aandacht moeten wijden aan het Hongaarse kunstleven. Voor eventuele reproducties van Hongaarse klassieke schilderijen voor de omslagen zal uitvoerig moeten worden gezocht in, en onderhandeld met de staatsmusea en kunstinstellingen. Zodra ik begin 1979 uit Amerika ben teruggekeerd met een voorlopige lijst van titels, zal ik doorreizen naar Budapest. De komende maanden zal samensteller voornamelijk bezig zijn om de Hongaarse literatuur te bestuderen om tot een keuze te komen voor de eerste zes titels voor JCHA.

Van een aantal bekende Hongaarse romans zijn films gemaakt. Momenteel draaien er hier in New York vijf verschillende Hongaarse films, waarvan slechts twee in 'art-houses'. De films worden hier enorm goed ontvangen en veel bezocht. HORIZONT van Pál Gabor draait al 18 weken.

Volgens mij kunnen deze films zich meten met de topklassie in wereldfilm. Vreemd genoeg zijn, volgens mij, de Hongaarse films in Nederland vrij onbekend, hoewel ze ook in andere landen dan Amerika met veel succes in roulatie zijn. In het oostblok zijn ze naast de Russische films toonaangevend, maar ook in Engeland en West-Duitsland aangevend, met veel succes. Hongaarse films krijgen regelmatig onderscheidingen en prijzen op internationale filmfestivals zoals in Cannes en Berlijn (en onlangs 1982) 'Oscar' in Hollywood USA. Beste buitenlandse film 1982).

Tegen de tijd dat JCHA gaat verschijnen, of als de eerste serie van zes titels op de Nederlandse markt is, wil ik een deal gaan maken met filmdistributeurs en/of bioscooptheaters om een aantal Hongaarse films te gaan vertonen. Ook wil ik de televisie-omroepen benaderen om Hongaarse films uit te gaan zenden. Buiten de zogenaamde filmmanifestaties in Rotterdam en Utrecht, waar volgens mij een klein en elitair publiek op afkomt, zijn Hongaarse films in het Nederlands filmcircuit nooit opgenomen geweest. Ik denk aan een Hongaars filmfestival in Amsterdam, in bijvoorbeeld Tuschinski, van een maand. Drie verschillende films per dag. Twaalf films totaal. Zo'n filmfestival zou door veien besocht worden. Regisseurs en filmsterren zouden uit Hongarije moeten overkomen om voor de publiciteit te zorgen. Dit alles werkt natuurlijk mee aan het project JCHA.

februari 1979

De heer Joost de Wit van de Stichting Vertalingen, heeft hier afgelopen december een bezoek gebracht en alvast uitvoerig het JCHA-project besproken. Op de uitgeverijen hier en bij Artasjus, is men op de hoogte van onze plannen en toont men zich zeer geïnteresseerd. Ook JDW heeft een groot aantal boeken meegenomen die eventueel in aanmerking zouden kunnen komen voor JCHA. Deze boeken zijn ter bestudering opgenomen in het project en zijn door mij bij Artasjus geclaimd. Artasjus alsmede de redacteuren op de uitgeverijen raden aan om 'gemakkelijke literatuur voor jongere als oudere lezers' op te nemen in JCHA. In een later stadium kan nader worden bekeken of 'zware' literatuur in aanmerking komt voor de Nederlandse markt. Dit hangt voornamelijk af van de ontvangst van de eerste serie van zes. Hier stelt men voor om de eerste reeks te laten bestaan uit 2 klassieken 2 modernen en 2 schelmenromans.

We mogen absoluut niet vergeten dat de Hongaren een boekverslindend volk zijn, de boeken hier spotgoedkoop zijn en dat bijna elke Hongaar op de hoogte is met de literatuur van zijn land. Ook de vertalingen van Amerikaanse, Engelse en Duitse schrijvers worden hier veel gelezen. Er is dus een ruime keuze aan aangeboden titels.

Verder is hier met de directeur van het 'Institut für Kulturelle Beziehungen' afgesproken dat wij alle mogelijke medewerking van hun kant krijgen om films (via Hungarofilm) voor vertoning in Nederland te krijgen. Verder denkt men op dit instituut te kunnen zorgen voor eventuele koks en zigeunerorkesten die ten tijde van de presentatie van JCHA uit Hongarije naar Nederland komen. Ik stel voor dat we een grootse manifestatie houden als de tiende titel is verschenen. Met Hongaarse boeken en schrijvers, films en filmsterren, Hongaarse keuken en wijnen, csardas-dansersessen en zigeunermuzikanten. Een manifestatie waarbij de Hongaarse schrijvers hun boeken signeren.

Bij terugkeer uit Hongarije met groot aantal titels voor het project, onmiddellijk aan de slag getrokken om zo spoedig mogelijk tot een serie te komen. Verschillende besprekingen gevoerd. Onder meer met de Hongaarse ambassadrice die het project zo veel mogelijk steunt en veel belang stelt in een soort culturele uitwisseling tussen Nederland en Hongarije. Ook van de kant van Artasjus in Budapest, is alle steun toegezegd bij de totstandkoming van JCHA. Men is daar gebaat bij een goede en grote ontvangst van Hongaarse literatuur in Holland. Enkele Nederlandse uitgeverijen hebben weliswaar in het verleden een klein aantal Hongaarse titels in hun fonds gehad, maar de ontvangst, ook op commercieel gebied, van die publicaties is zeer sober gebleken. Er is vrijwel geen aandacht besteed aan deze boeken. Tot herdrukken is het dan meestal niet gekomen. Daarom ligt het terrein braak voor onze serie, moet het goed begeleid worden. Wel loert het gevaar dat, indien JCHA succesvol is als serie en de doorbraak voor Hongaarse literatuur is gemaakt door ons, andere uitgeverijen Hongaarse titels in hun fonds weer tevoorschijn halen en op de markt brengen, terwijl ik het liefst alle goede Hongaarse boeken in mijn serie heb. Misschien kunnen wij de titels en vertalingen overnemen van betreffende Nederlandse uitgeverijen.

Op 5 april heb ik in Amsterdam een uitgebreide ontmoeting gehad met drie afgevaardigden van Artasjus, met name 'Head of marketing' en twee literaire redacteuren. Uitvoerig is over de plannen en samenstelling van JCHA gesproken. Overeengekomen is een lijst van 52 titels van 36 auteurs te claimen. Uit deze lijst zullen de eerste twee series van 6 worden samengesteld 10 titels definitief - 2 titels open of vervangbaar.

Optie op deze werken is toegezegd met uitzondering van 'MAKKA' van Akos Kertesz dat reeds geclaimd bleek door Uitgeverij Van Gennep in Amsterdam. Ook Meulenhoff heeft in het verleden enkele Hongaarse titels uitgegeven.

Aangezien er in Holland weinig vertalers uit het Hongaars zijn en de mensen die hierin bedreven zijn vrijwel geen mogelijkheden zien (i.v.m. drukke werkzaamheden) om op korte termijn vertalingen te maken, denk ik om met behulp van de Hongaarse faculteit op de Universiteit van Amsterdam met een zogenaamd 'vertalers-collectief' te werken.

Samensteller heeft na uitvoerige besprekingen en correspondentie met de personen betrokken met literatuur in Hongarije, besloten om te beginnen met de volgende soorten boeken. De eerste zes titels van JCHA zouden ruwge-schetsd moeten bestaan uit:

Sagen en Legendes uit Hongarije. Deze bestaan daar in ruime mate en zijn vrijwel onbekend in de Westerse wereld. Buiten Graaf Dracula uit Trans-Sylvanië, de meest populaire overlevering uit Hongarije. Er bestaan ontelbare sagen en legendes, waarin Attila, de Hunnen, de Mongolen, de Turken, oorlogen en strijd, een grote rol spelen. Bloeddorstige vertellingen, harde humor, wrede slachtoffers, vampiers, dierenverhalen uit het land der wilde paarden en verlaten postas. Met sagen en legendes zou een grote interesse kunnen worden gekweekt voor de serie, ook al omdat er momenteel een grote markt is voor dergelijk boekwerken in Nederland.

Hongaarse Korte Verhalen. Een bloemlezing van Hongaarse korte verhalen of novellen. ( ) Dit boek is veel verkocht in Duitsland en bevat een goedgeselecteerde bloemlezing van Hongaarse literatuur. Dit boek is bijzonder representatief voor de hedendaagse letterkunde in Hongarije en kan in het geheel worden overgenomen. Hoewel een zelf samengestelde bloemlezing met dan voornamelijk werk dat over de Hongaarse Opstand in 1956 alsmede Hongarije in de Tweede Wereldoorlog handelt meer mijn persoonlijke voorkeur heeft.

Een Hongaarse Schelmenroman. Er bestaan in de Hongaarse literatuur verschillende schelmenromans en avonturenromans, vaak in de sfeer van Tijn Uilenspiegel, maar degenen die ik heb doorgenomen zijn mij te romantisch en zacht van aard. Veel vrolijkheid en slimme opzet tot oplichtingen, maar nog niet de schelmenroman gevonden om op te nemen in de serie. Ik zoek naar een soort Soldaat Svejk.

Een Hongaarse oorlogsroman. Klassiek of recent. Bijvoorbeeld over de Tweede Wereldoorlog of Opstand in 1956. Hongarije heeft een roemrijke historie van oorlogvoering achter zich. Sinds het land bestaat is het in strijd gewikkeld geweest. De Magyaren, de eerste bewoners van wat nu Hongarije wordt genoemd, waren een strijdlustige stam van krijgers te paard, afkomstig uit Siberië, afstammend van de Hunnen, die lange oorlogen voerden. Attila en de heidense Magyaren, Hunnen en Mongolen. Strijd tegen de Turkse bezitters.

Hongaarse Romans. In eerste instantie denk ik aan vijfde romans, handelend over het boerenleven. Vol romantiek, harde humor, prachtige poëtische vertellingen, vol hitsige liefdes, jaloezie, pittig proza. Erg interessant voor de Nederlandse lezer die dit soort leven immers niet kent, maar wel voor zich ziet als het over Hongarije gaat. Ook bestaan er veel uitvoerige familieromans, over rijke families, adel en kerk die kinderen en arbeiders uitbuiten, met harde hand de slavernij in stand houden. In het Wenen van voor de oorlog werden soms hele dorpen met boerenfamilies en knechten vergokt aan de speeltafel door de Hongaarse adellijke grootgrondbezitters.

Na verschillende ontmoetingen en besprekingen in binnen- en buitenland, sinds mei 1979, met o.m. vertegenwoordigers van het Hongaarse auteursrechtenbureau Artasjus, met de Hongaarse ambassade in Den Haag, met verschillende op Hongaars taalgebied gespecialiseerde personen zoals János Bóris in Budapest, Erika Dedinszky in Holland, met vertalers en andere literaire deskundigen, alsmede een uitvoerige correspondentie gevoerd hebbende met betrokken personen en instanties, kan ik mededelen dat nu, januari 1980, de eerste keuze is gemaakt voor het te verschijnen JCHA. Via de stichting Vertalingen gaan de definitieve vertaalopdrachten de deur uit. Onder meer naar Dr. Antal Sivirsky in Den Haag, naar de heren Szábo en Kammer verbonden aan de Universiteit van Groningen.

Een 10-tal boeken zijn uitvoerig op de korrel genomen. Meestal vanuit de Duitse taal, hetwelk nogal tijdrovend was. Zover noodzakelijk werden proefgedeelten vertaald in het Nederlands. Ook is uitgebreid alle materiaal uit de Hongaarse literatuur sinds 1850 doorgenomen alsmede synopsi, voorbeelden van vertalingen etc. Tevens werden literaire tijdschriften en uitgeverij-catalogi uitvoerig bestudeerd.

Van Artasjus zijn een groot aantal boeken naar samensteller's adres in Amsterdam gezonden en op één enkele uitzondering na, in goede staat ontvangen. Een zending van twaalf boeken (waaronder Archiefexemplaren, dus niet meer voorradig in Hongarije en dus niet vervangbaar) zijn door de Nederlandse postdienst zoekgemaakt. Verschillende gesprekken alsmede aan de PTT gericht brieven zijn tot op heden onbeantwoord en zonder resultaat geble-

ven. De boeken zijn naar de desbetreffende vertalers door-gestuurd via JDW.

De keuze van de eerste twee series bestaat uit: klassieke Hongaarse boerenroman + klassieke familieroman, resp. van Mór Jókai en Mikszáth. Veel avonturen, intriges, spanning, liefde, realistisch beschreven en bij Mikszáth moord en doodslag. Harde realistische romans. Alsmede twee klassieken uit de Hongaarse Romantiek: Jókai en Mikszáth. Gardonyi heeft twee fantastische historische romans op zijn naam staan. DE STERREN VAN EGER en SLAAF DER HUNNEN. Ongeëvenaarde avonturenromans uit de Turkse bezettingsperiode in Hongarije, er uit de Hunnentijd, over Attila de Hun en de heidense Hongaren. Enorm populair achter het 'Luzeren Gordijn', klasi-siek voor jong en oud, steeds terugkerende bestsellers, een begrip in de oostbloklanden. Misschien te vergelijken met 'onze klassieken' als 'Quo Vadis' en 'De laatste dagen van Pompeii'. Naar mijn mening breken wij met deze twee avonturenromans een enorme markt aan.

Twee titels van Ferenc Santa. HET VIJFDE ZEGEL, een harde oorlogsroman waarvan een fantastische film is gemaakt, die veel succes heeft behaald in Cannes op het filmfestival, met groot succes draait in verschillende landen. Handelt tijdens de laatste winterdagen van 1944, als de nazi-terreur in Hongarije een macaber hoogtepunt heeft bereikt. Voor de volgende serie een andere titel van deze schrijver over de oorlog. Twee boeken van Moldova. VEERTIG PREDIKANTEN, een spannende historisch meesterwerk over vervolging van protestantse predikanten, gruwel, brandstapels en pijnbanken, waarin Holland een grote rol speelt en met name Admiraal De Ruyter. Zal zeer aanslaan in Holland! En DONKERE ENGEL, over oorlog en opstand. Ook zeer spannend en goed geschreven.

Naast de serie van zes boeken waarvan samensteller de omslagen en vormgeving zo zal aanpassen dat ze in boek-winkel en boekenkast één geheel vormen, de omslagen zijn in de maak, ook de mogelijkheid om de serie in een ca-pof doos te verkopen moet worden onderzocht, lijkt samen-steller het van groot belang om een Speciale uitgave te maken. Deze uitgave kan worden gebruikt voor werving, bonus, etc. Deze speciale uitgave kan worden of geschonken bij afname van zoveel boeken, of iets dergelijks. Deze uitgave moet als volgt worden grooter zijn. Dit moet een speciaal boek zijn, zeer aantrekke-lijk, passend in JCHA, maar ook geschikt als cadeau en aandachtopwekkend. Ik denk hierbij aan voor 1981 de speciale uitgave te laten bestaan uit een Speciaal Hongaars Kookboek' en voor 1982 uit 'Hongaarse Sagen en Legendes'.

JAN CREMER
 uit Brieven en Rapporten aan de Uitgever van 1975.

BON

Deze bon kunt U ongefrankeerd versturen in een enveloppe met de vermelding
 Loeb, uitgevers BV
 Antwoordnummer 760
 1000 TL Amsterdam

BESTELBON

Ondergetekende _____

Straat _____

Plaats en postcode _____

Handtekening _____

bestelt hierbij uit de serie JAN CREMER HONGAARS ARCHIEF

..... ex. Mór Jókai DE MAN VAN GOUD

..... ex. Kálmán Mikszáth VREEMD HUWELIJK

..... ex. Géza Gárdonyi DE STERREN VAN EGER

..... ex. Zsigmond Mór Dé GELUKKIGE MENS

..... ex. Dező Kosztolányi ANNA

..... ex. Ferenc Santa HET VIJFDE ZEGEL

..... ex. (gratis) van deze informatiekrant.

Levering via: boekhandel

rechtstreeks per post

Mór Jókai
DE MAN VAN GOUD

De man van goud

De roman *De man van goud* dateert uit 1873. Er zijn sindsdien talloze vertalingen verschenen.

Dit in Hongarije zeer populaire boek vertelt het verhaal van de koopman Timár, in wiens handen alles goud wordt: alles lukt hem - behalve zijn huwelijk.

Hij besluit af te zien van rijkdom en roem en trekt zich met een vrouw terug op een verlaten eiland in de Donau, in een poging ook in de liefde het geluk te vinden.

De man van goud is een zeer romantisch en lyrisch geschreven boek, dat anno 1983 nog niets van zijn charme heeft verloren.

Oorspronkelijke titel: Az aranyszemle

Vertaald door J. Daan

paperback, 380 pag.

ISBN 90 6213 493 9

Prijs / 34,50

Mór Jókai

(1825-1904) studeerde rechten en werkte als journalist in Pest. Hij nam deel aan de voorbereidingen voor de revolutie van 1848 en aan de Onafhankelijkheidsoorlog van 1848 die daarop volgde. Nadat deze opstand neergeslagen was moest hij onderduiken, en alleen door tussenkomst van zijn vrouw Rózsa Laborfalvy, een van de beroemdste actrices van haar tijd, kon hij terugkeren naar Pest.

Jókai begon zijn literaire carrière met korte verhalen in de stijl van de Engelse en Franse Romantiek, waar hij onmiddellijk succes mee had. Vanaf 1850 ontwikkelde hij echter zijn eigen speciale stijl.

Hij schreef een groot aantal romans, waarin hij blijk gaf van zijn geloof in de toekomst, en zijn interesse voor het gewone volk.

In zijn boeken wordt de realistische beschrijving meestal beperkt tot de gebeurtenissen en de bijfiguren, terwijl zijn hoofdpersonen meestal echter roman-karakters zijn - of uitermate kwaadaardig of geïdealiseerd voorbeeldig.

Kálmán Mikszáth
EEN VREEMD HUWELIJK

Een vreemd huwelijk

Op een niet eens zo toevallige wijze komen Zsigmond Bernáth en graaf János Buttler, twee studenten aan de Hogeschool van Sárospatak, aan het begin van de paasvakantie naar de havenstad der Bernáths lopende, in het kasteel van baron Dory terecht. Een verzetje voor de baron in dit afgelegen oord, maar ook voor zijn dochter Mariska. Zo afgelegen was het kasteel ook niet dat er geen pastoor en geen dokter, geen jurist en geen zigeunerkapel in de buurt geweest zouden zijn; het genoeglijke bijeenzijn duurt tot diep in de nacht.

Oorspronkelijke titel: Különös házasság

Vertaald van een nawoord voorzien door Antal Sivirsky

paperback, 278 pag.

ISBN 90 6213 243 X

Prijs / 34,50

Kálmán Mikszáth

(1847-1910) was van boerenafkomst, zijn vader exploiteerde ook een herberg en een slagerij die ruimschoots het geld voor de studie en het kostgeld van Kálmán opbrachten. Hij was geen witte raaf in de familie, onder de voorvaderen waren predikanten van naam en adellijke heren. Na zijn gymnasiale opleiding studeerde hij te Boedapest rechten maar voor het behalen van zijn graad werd hij provinciaal ambtenaar, later junior op een advocatenkantoor. Advocatuur en administratie hebben een stempel op zijn werk gedrukt: oude processen, juridische curiositeiten en gecompliceerde erfisakwesties keren erin steeds terug of maken de plot ervan uit.

Buiten mededeweten van de familie trouwde hij in 1873 met de dochter van zijn vroegere chef van de griffie en ging te Boedapest proberen van zijn pen te leven, wat een mislukking werd. Verkommerd en ziek ging zijn vrouw naar haar ouders terug en liet zich van hem scheiden maar toen Mikszáth een garriverd schrijver was geworden hertrouwde ze

Géza Gárdonyi
DE STERREN VAN EGER

De sterren van Eger

een der klassieke meesterwerken van de Hongaarse literatuur, is Gárdonyi's meeslepende relaas van de strijd tegen de Turken in het zestiende-eeuwse Hongarije.

Na de slag bij Mohács (1526), waarbij het kleine leger van koning Lajos het onderspit heeft gedolven tegen de reusachtige troepenmacht van sultan Soeliman II en de jonge koning zelf gesneuveld is, verkeert Hongarije in een chaotische toestand: twee koningen betwisten elkaar de troon, het volk wordt verseurd door godsdiensttwisten en Turkse strooptochten maken het land onveilig.

De hoofdpersoon van dit boek, Gergő Bornemissza, wordt als klein jongetje ontvoerd tijdens zo'n strooptocht. De Turken willen hem als slaafje verkopen, doch Gergő slaagt er in te ontsnappen en dankzij zijn moedig optreden wordt een ramp voorkomen.

Oorspronkelijke titel: Egri csillagok

vertaald door J. H. A. Kammer

paperback, 311 pag.

ISBN 90 6213 321 2

Prijs / 34,50

Géza Gárdonyi

(1863-1922) was de zoon van een dorpsmid. In zijn jonge jaren werkte hij als onderwijzer, doch tengevolge van een conflict met de kerkelijke autoriteiten zag hij zich genoodzaakt een ander beroep te kiezen en werd journalist. In 1897 vestigde hij zich in de stad Eger, waar hij een teruggetrokken bestaan leidde en zich geheel aan de literatuur wijdde. Spoedig was hij een beroemd schrijver en in 1910 werd hij tot lid van de Hongaarse Academie van Wetenschappen gekozen.

Gárdonyi blinkt vooral uit het genre van de historische roman, waartoe ook *De sterren van Eger* (1901), het boek dat hem onsterfelijk maakte, behoort.

Zsigmond Móricz
DE GELUKKIGE MENS

De gelukkige mens

Op een gegeven moment heeft het geluk hem in de steek gelaten, zegt György Joó als hij in het jaar 1932 op zijn leven terugkijkt.

Merelnesten, eendecieren, omzwervingen over het land en de appels uit de tuinen van de buren waren dingen die de kleine György in zijn dorp in het noordoosten van Hongarije gelukkig maakten. En hij had toen tijd voor alles.

Zijn onderwijzer was zelfs van mening dat een boerenkinkel zijn kop niet zinloos behoefde vol te pompen en stuurde hem onverwijd naar zijn eigen koe in de stal. Ook dat onderging György als geluk, hij kon allerlei gekkigheid uithalen.

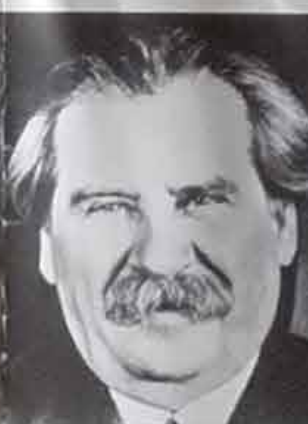
Oorspronkelijke titel: A boldog ember

vertaald door J. Daan

paperback, 290 pag.

ISBN 90 6213 294 4

prijs / 34,50

Zsigmond Móricz

(1879-1942) schreef romans, korte verhalen, toneel en was een vooraanstaand vertegenwoordiger van het Hongaars realisme. Hij was een eminente kenner van de literatuur tussen de twee wereldoorlogen en was redakteur van de tijdschriften *Nyugat* (West) en later *Kelet Népe* (de mensen van het Oosten).

Hij kwam uit een verarmd calvinistisch domineesgezin, studeerde theologie en later rechten. Hij maakte zijn studie niet af, maar werd journalist bij het Boedapester dagblad *Az Ujlág*.

Hij begon zijn literaire carrière met behulp van Ernő Osvát, de invloedrijke redacteur van *Nyugat*. Zijn korte verhalen, stilistisch gekenmerkt door het naturalisme, leverden het bewijs van een ten volle ontwikkeld dramatisch talent en verhieven de schrijver meteen tot één van de meest vooraanstaanden van de herlevende Hongaarse letterkunde.

Dezső Kosztolányi
ANNA

Anna

In 1920, kort na de ineenstorting van de Hongaarse Radenrepubliek en de daarop gevolgde intocht in Boedapest van de rechtse admiraal Horthy, die de orde herstelt en een witte terreur ontkent, wordt er in de Hongaarse hoofdstad een raadselachtige moord gepleegd. Anna Edes, een dienstmeisje van onbesproken gedrag, dat bij iedereen bekend staat als een stil en ijverig karakter, dringt de slaapkamer van haar meneer en mevrouw binnen en brengt hen op gruwelijke wijze om het leven. Het meisje ontkent haar daad niet, maar haar beweegredenen blijven onduidelijk. De politie vindt geen aanwijzingen dat het om een roofmoord of een wraakneming gaat. Zelf heeft niets tot haar verdediging aan te voeren.

Oorspronkelijke titel: Anna Edes

vertaald door J. H. A. Kammer

paperback, 224 pag.

ISBN 90 6213 485 8

prijs / 34,50

Dezső Kosztolányi

werd op 29 maart 1885 geboren in Szabadka (Subotica). Zijn eerste verzenbundels, die opvielen door hun zuivere, lyrische toon, publiceerde hij in 1904, daarna begon hij ook novellen te schrijven, waaronder *Bolondok, 1911* (Dwazen). De Hongaarse Radenrepubliek van 1919 werd door hem geestdriftig begroet, maar toen deze na enkele maanden ineenstortte en er een rechts bewind in Hongarije werd gevestigd, koos hij noodgedwongen de zijde van de nieuwe machthebbers. Hierdoor in een crisis geraakt, trok hij zich jarenlang terug in een esthetisch-nihilistisch isolement en verkondigde de ook in ons land bekende 'l'art pour l'art'-theorie. Tenslotte hervond hij zijn evenwicht en publiceerde zijn beroemdste werk, de psychologische roman *Anna Edes* (1926). Hij overleed in 1936.

Ferenc Sánta
HET VIJFDE ZEGEL

Het vijfde zegel

voert de lezer terug naar de laatste winterdagen van 1944: als de nazi-terreur een makaber hoogtepunt bereikt.

De schrijver heeft in heldere taal de avonden en dagen, verlangens en levensbespiegelingen beschreven van vlijtige, eerlijke en eenvoudige mensen. De helden van zijn roman ontmoeten elkaar avond na avond in een kleine kroeg - zij drinken wat wijn en praten wat, voeren theoretische discussies over de moraal, het huwelijk, het menselijk fatsoen, opportunisme. Maar de tijdsomstandigheden stellen hen definitief op de proef - een tijd, waarin het kwaad de boventoon voert; en deze eenvoudige mensen overwinnen hun bekrompenheid en aarzelingen op een schitterende wijze. Tijdens een zware beproeving zijn zij in staat hun menselijkheid niet te verliezen.

Oorspronkelijke titel: Az ötödik pecsét

vertaald door L. K. Marácz en A. H. Heijbroek

paperback, 185 pag.

ISBN 90 6213 242 1

prijs / 34,50

Ferenc Sánta

werd op 4 september 1927 geboren in Kronstadt, Zevenburgen, Roemenie. Hij vestigde zich in Hongarije, in Boedapest. Zijn eerste novellen handelen over het harde lot van de Hongaarse minderheid in de Oost-Karpaten, o.a. over oude mensen die door de honger tot zelfmoord gedreven worden (*Sokan voltunk/Wij waren met velen*).

Na de Hongaarse opstand van 1956 schrijft Sánta korte romans waarin hij afschildert hoe het gewone individu en leidende figuren in de samenleving in conflict kunnen komen, wanneer ze de keuze moeten maken tussen verantwoordelijkheid en eigen belang. Deze problematiek is na de Hongaarse opstand zeer actueel.